

STA – [povezava na izvorno sporočilo](#)

Predstavniki očetov za uravnoteženo skrbništvo, pravosodno ministrstvo za preučitev možnosti (tema)

pripravila Polona Šega

Ljubljana, 29. junija - Na ministrstvu za pravosodje predlagajo, da se strokovno preuči možnost, da bi bilo sostarševstvo primarna oblika vzgoje in varstva otrok po razvezi staršev. Prav tej rešitvi so naklonjeni v Društvu za otroke, očetovstvo in resnico Door, saj bi se s tem lahko po njihovem mnenju izognili dolgim in dragim razveznim postopkom.

Sostarševstvo, ki ga je treba po mnenju društva vključiti v družinski zakonik kot prvo izbiro sodišča, razumejo kot uravnoteženo skrbništvo. Temu pa naj bodo podrejene ostale aktivnosti sodišča, denimo obvezna vključenost staršev brez poznavanja največje koristi otroka v terapevtski program, umik otrok iz razveznih postopkov in uvedba skupne starševske blagajne namesto preživnin.

Uvedba sostarševstva bi lahko pomembno skrajšala razvezne postopke, ki so v nekaterih primerih celo diskriminatorni do očetov, menijo v društvu. Za pripravo rešitev predlagajo ustanovitev medresorske skupine s predstavniki društva, ministrstev za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, za zdravje in za pravosodje, vrhovnega sodišča in Odvetniške zbornice Slovenije.

Tudi pri varuhu človekovih pravic zaznavajo težave pri stikih

Tudi pri varuhu človekovih pravic zaznavajo težave na področju izvajanja stikov, ko se stiki, ki so določeni sodno, lahko tudi s sodno poravnavo med staršema, ne izvajajo na določen oz. dogovorjen način. Menijo pa, da to ni posledica zakonske ureditve, ampak ravnanj enega od staršev. Če se takšni stiki ne izvajajo, se izvajajo izvršbe kvečjemu s prisiljevanjem, torej z grožnjo z denarno kaznijo oziroma njenim izrekanjem, in tudi s kazenskim pregonom v primeru neizvajanja stika, so navedli za STA.

Po varuhovem vedenju se odločbe o stikih nikoli ne izvajajo z državno intervencijo v smislu fizičnega prevzema otroka in njegove odvedbe na stik, kar bi ga lahko spravilo v stisko. Takšna možnost izvajanja stikov je zakonsko sicer dopuščena, a v praksi ni takšnih primerov, ugotavlja varuh.

Kozlovičeva ni prezrla predloga društva

Medtem ko je po mnenju vrhovnega sodišča področje skupnega starševstva v družinskem zakoniku že urejeno in tako nimajo predlogov za njegovo spreminjanje, je ministrica za pravosodje Lilijana Kozlovič na srečanju z ministrom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Janezom Ciglerjem Kraljem 22. junija predlagala, da se v nadaljevanju

strokovno preučijo možnosti glede stikov z otroki, predvsem možnost, da bi bilo sostarševstvo primarna oblika vzgoje in varstva otrok po razvezi staršev.

Na ministrstvu za delo pa pojasnjujejo, da je družinski zakonik iz leta 2017 spremenil ureditev glede zaupanja otrok v vzgojo in varstvo obema staršema. V 138. členu namreč določa, da se morata starša, ki ne živita ali ne bosta več živela skupaj, sporazumeti o varstvu in vzgoji skupnih otrok v skladu z njihovimi koristmi. Sporazumeta se lahko denimo za skupno varstvo in vzgojo otrok, za rešitev, po kateri so vsi otroci v varstvu in vzgoji pri enem od staršev, ali za rešitev, po kateri so eni otroci pri enem in drugi pri drugem staršu, so navedli za STA.

Če se starša sama ne sporazumeta o tem, jima pri sklenitvi sporazuma pomaga center za socialno delo, na njuno željo pa tudi mediatorji. Če se še vedno ne moreta dogovoriti, o tem odloči sodišče. Družinski zakonik tako drugače kot prej veljavna zakonodaja sodišču omogoča, da odloči o t. i. skupnem starševstvu tudi v primeru, ko med staršema ni sporazuma o tem, so poudarili.

Zakonik je po oceni ministrstva na področju sostarševstva prinesel spremembo, ki občutno bolj odpira možnosti za dodelitev skupnega starševstva.

Spremembe zakonika trenutno še niso v načrtu, saj se v celoti uporablja šele od 15. aprila lani, navajajo na ministrstvu za delo, kjer spremljajo njegovo uresničevanje. Po potrebi pa bodo na podlagi analize in pripomb pripravili morebitne popravke.

Protokol poteka izvršb v pripravi

Vrhovno sodišče medtem pripravlja protokol poteka izvršb. Že ob uveljavitvi družinskega zakonika 15. aprila 2017 so v sodstvu namreč zaznali, da je prav prisilna izvršba odločb za otroke lahko zelo travmatičen dogodek. Od samega začetka so po njihovem zagotovitvi za STA predlagali različna izobraževanja za strokovnjake, ki so vpleteni v postopek odvzema otrok.

Center za izobraževanje v pravosodju je tako lani organiziral medinstitucionalni posvet o postopkih pri odvzemu otroka. Namen posveta je bil poiskati takšen način za prisilno izvršbo odločbe o odvzemu otroka po zakonu o izvršbi in zavarovanju, ki bo za otroka čim manj boleč, a bo hkrati upošteval strokovne standarde udeležencev v postopku.

Na pobudo udeležencev posveta je vrhovno sodišče med prednostne naloge na področju družinskega sodstva uvrstilo tudi pripravo interdisciplinarnega protokola za vodenje postopkov pri prisilni izvršitvi odločb o odvzemu otroka z neposredno izročitvijo. Protokol bi vseboval nezavezujoče dobre prakse, ki bi bile udeležencem v pomoč pri načrtovanju in neposredni izvedbi teh postopkov.

Interdisciplinarna delovna skupina za pripravo osnutka protokola je maja že začela z delom.